

# **ANIMALIEN UKANTZA ETA BABESA ETA ANIMALIA ARRISKUGARRIEN ARAUBIDE JURIDIKOA ARAUPETZEN DITUEN UDAL ORDENANTZA.**

## **ZIOEN AZALPENA**

Gure inguruko gizarteetan ekonomia, gizarte eta kultura garatu ahala, gero eta jende gehiago ohartzen da animaliak errespetatu egin behar direla; herri erakundeek aldaketa horri erantzuten dioten arauak egin dituzte, bai Europako Batasunean, hainbat zuzentarau eman baitira, eta bai Estatuko eta Euskal Autonomia Erkidegoko erakunde legegileetan ere.

Aspaldi honetan, beste alde batetik, gizartean ikara sortzen duten ezbeharrak gertatzen ari dira animalia arriskugarriekin, batez ere txakurrekin. Batzuetan txakurrek pertsoneri eraso egin diete, baita hil ere, kasurik larrietan.

Gizarteko bi gertaera horiek ez dira kontrajarriak; alderantziz, ezbeharrak eragozte eta animaliak babestea batera egin beharreko gauzak dira. Animaliak errespetatzeaz gainera, arauak ezarri behar dira animaliak gizartean bizi ahal izan daitezen. Hala ere, legegileen erantzunak ez dira beti izaten behar bezain aho batekoak eta bateragarriak. Izan ere, arlo honetan hainbat erakundek esku hartu dute, bakoitzak bere eskumena erabiliz. Estatuko legegileen emaitza nagusia abenduaren 23ko 50/1999 Legea da, Animalia Arriskugarrien Ukantzaren Araubide Juridikoari buruzkoa. Gure autonomia erkidegoko legegileek, berriz, Animalien Babesari buruzko urriaren 29ko 6/1993 Legea egin dute, eta horrez gainera arauzko hainbat xedapen eman dituzte. Xedapenok 6/1993 Legea osatzen edo garatzen dute, horietako batzuk legearen aurretik eginak badira ere. Azpimarratzekoa da Eusko Jaurlaritzaren apirilaren 4ko 66/2000 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoan txakurren ukantza araupetzen duena. Dekretu horretan dauden xedapenek urriaren 29ko 6/1993 Legea garatu dute eta, hori ez ezik, "arriskugarriak" deitzen zaien animalien araubide juridikoa ezarri dute.

Lege-arauak hain sakabanaturik ikustea ez da oztopo izan gai honi buruzko udal ordenantza egiteko. Gizartean dagoen kezka jasoz, ordenantza honek testu bakarrean bildu ditu gaiari buruzko arau guztiak, bateraturik eta ahal bezain ondoen uztarturik. Horrela, Udalak bere eskumenak egokiro erabili ahal izango ditu, Basauriko herritarren segurtasun juridikoa erabat errespetatuz.

Ordenantzaren I. izenburuan xedapen orokorrak eta ordenantza ondo aplikatzeko jakin behar diren kontzeptuen definizioak daude. Gizartean izango duen eraginagatik, nabarmendu behar da ezen, Estatuko legerian ezarritakoari jarraituz, "animalia arriskugarri"tzat jotzen direla, ez bakarrik udal agintariak banan-banan harturik halakotzat jotzen dituzten txakurrak, baizik eta arraza jakin batzuetako txakur guztiak; behin-behinean, eta autonomia erkidegoan arraza arriskugarrien zerrenda egiten ez den artean, ordenantzaren lehen xedapen iragankorrean dagoen zerrenda erabiliko da. Kataluniako legeetatik jaso da zerrenda hori, kanaluniarrak aitzindariak dira eta arlo honetan.

Ordenantzaren II. izenburuan, animalia mota guztien jabe edo edukitzaileei aplikatu behar zaien araubide juridiko orokorra ezarri da. Oinarritzat hartu dira, batez ere, animalien babesari buruz Euskal Autonomia Erkidegoan egin diren legeak. Baina, urriaren 29ko 6/1993 Legearen atzetik emandako xedapenekin bat etorriz, betebeharrak berri bat sartu da, alegia, txakurren jabe edo edukitzaile guztiek erantzukizun zibileko aseguru eduki behar dutela, edozein dela txakurraren arraza, eta arriskugarria izan nahiz ez. Euskal Autonomia Erkidegoak aseguru polizen gutxieneko zenbatekoa oraindik erabaki gabe daukanez, zentzuzkotzat jo da gutxieneko zenbatekoa behin-behinean ezartzea xedapen iragankor batean. Gainerakoan, betebeharrak hauek ezarri dira, besteak beste: txakurrei urtero albatariak azterketa klinikoa egin behar die; txakurrak udal erroldan inskribatu behar dira (aseguru-etxearen izena eta polizaren zenbakia erroldan agertarazi behar dira) eta gorputzean sartutako tresna mikroelektroniko baten bidez identifikatu behar dira, eta txakurraren osasun-kartila eguneraturik eduki behar da; animaliak lekualdatzeko eta garraiatzeko arauak bete behar dira; txakur arriskugarriak gehienez bi metro dituen uhalaz lotuta eraman behar dira; eta arau bateratuak ezarri dira animaliak giltzaperatzeko, zaintzapean edukitzeko eta hiltzeko, indarreko arautegian garbi zehaztuta dauden kasuetan.

Hirugarren izenburua azken aldiko lege berrien ildotik egin da. Animalia arriskugarrien ukantzaren araubide juridikoa ezarri da bertan, eta azpimarratu behar da ezen egokitzen jo dela, Estatuko legeriak egin duen bezala, udal lizentzia alde aurretik lortu beharra ezartzea, animalia arriskugarrien ukantzaren gainean kontrol zorrotzagoa egongo dela ziurtatzeko, gizartearen

gaurko eskaerei erantzunez. Interesatuak erraz bete ditzakete lizentzia hori lortu ahal izateko baldintzak, eta animalia arriskugarrien jabe edo edukitzaileei halako zama ezartzea zentzuzkoa jotzen da. Gainera, Erregistro Berezia eratu da. Bertan agertaraziko dira, Txakurren Erroldan dauden datu orokorrez gainera, animalien bizitzan gertatzen diren gora-beherak, animalia arriskugarria den aldetik. Jabeen betebeharrei dagokienez, arau hauek ezarri dira: txakur arriskugarriei herri bidean ibiltzeko beti jarri behar zaiela muturrekoa, eta horrelako txakurrak lotzeko ezin direla erabili luza daitezkeen uhalak.

Laugarren izenburuan, animaliak aldi baterako edukitzen dituzten establezimenduak araupetu dira, hala nola, haztegiak, trebakuntza-zentroak eta aldi baterako aterpeak, animaliak saltzeko lokalak, albaitaritzako kontsultategi, klinika eta ospitaleak eta abar. Izenburu honetako arauak lege autonomikoak garatu dituzte animalien babesaren eremuan, osasun arloko udal eskumenen eremuan eta jarduera gogaikarri, osasungaitz, kaltegarri eta arriskutsuen eremuan.

Bosgarren izenburuak zehatzeko ahalmenaren erabilera araupetzen du. Izenburu horretatik hauxe azpimarratu behar da: lehen kapitulua, arau-urratzeei buruzkoa, atal bitan banatu da; lehenengo atalean animalien babesari buruzko lege autonomikoetan sailkaturik dauden urratze arruntei buruzko arauak bildu dira, eta bigarrenean beren beregi heldu zaie animalia arriskugarriei buruzko arauen urratzeei; urratze horiek Estatuko legeetan sailkaturik daude. Beraz, urratze batzuk arruntak dira, eta beste batzuk animalia arriskugarrien eremukoak, eta horregatik isunen zenbatekoak ere desberdinak dira. Isun guztiak II. kapituluko laugarren atalean bildu dira, errazago ulertu eta aplikatu ahal izan daitezkeen. Nolanahi ere, isunak ezartzeko prozedurari buruzko arau berberak erabiliko dira urratze mota guztietan, alferrik izango litzatekeelako gai adjektibo horretan arau-sorta bi egitea.

Xedapen iragankorrak egin dira, gorago esan dugunez, ordenantzaren aplikazioa erraztearren, Euskal Autonomia Erkidegoak oraindik araupetu gabe dituelako arestian aipatu ditugun gaiak.

## **I. IZENBURUA XEDEA ETA EZARPEN-EREMUA**

### **1. artikulua.- Xedea.**

1. Udalak jarraian aipatuko diren xedapenetan eman zaizkion eskumenak erabili ditu ordenantza hau egiteko: Toki Araubidearen Oinarriei buruzko Legea; abenduaren 23ko 50/1999 Legea, Animalia

Arriskugarrien Ukantzaren Araubide Juridikoari buruzkoa; Euskal Autonomia Erkidegoaren urriaren 29ko 6/1993 Legea, Animalien Babesari buruzkoa; apirilaren 4ko 66/2000 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoan txakurren ukantza araupetu duena; eta horiek garatu dituzten xedapenak eta aplikatu beharreko xedapen orokorrak.

### **2. Ordenantza honen helburua hauxe da:**

- a) Basauriko udal mugartean era guztietako animaliak babesteari, edukitzeari, jendaurrean erakusteari eta merkaturatzeari buruzko arauak ematea, animalien eta pertsonen elkarbizitza egokia, ingurumenaren garbitasuna, pertsonen osasun eta lasaitasuna eta ondasunen segurtasuna ziurtatzeko. Basauriko udalerrian dauden animalia guztiak sartuko dira ezarpen-eremuan, bertako erroldan edo erregistroan egon edo ez, eta euren jabe edo edukitzaileak bertan nahiz beste leku batean bizi.
- b) Animaliak behar bezala zaintzeko gutxienez zer egin behar den zehaztea (tratua, higieena eta zainketa, babesa, garraioa) eta arauak ezartzea animaliak establezimendu espezializatuetan edukitzeko, merkaturatzeko, saltzeko, eta euren osasuna zaintzeko.
- c) Animalia arriskugarriak, batez ere txakurrak, edukitzeko araubide juridikoa ezartzea.

### **2. artikulua.- Definizioak.**

Ordenantza hau aplikatzeko ondoko definizioak egin dira:

1. Bizi ahal izateko gizakiaren laguntza behar duten animaliak dira etxeko animaliak.
2. Animalia heziak honako hauek dira: basati eta aske sortu arren gizakiarekin egotera eta hari lagun egitera ohituta daudenak eta, azken batean, bizi ahal izateko bere laguntza behar dutenak.
3. Basa-animalia gatibuak hauek dira: basati jaio arren gatibu daudenak, baina hezteko ez direnak.
4. Animalia arriskugarritzat honakoak joko dira:

- a) Basa-animaliak eta animalia heziak, baldin eta jendeari lagun egiteko erabiltzen badira eta, euren agresibitatea alde batera utzita, pertsonak edo beste animalia batzuk zauritu eta hiltzeko eta gauzei kalte egiteko gaitasuna daukaten espezie edo arrazetakoak badira.
- b) Udal organo eskudunek beren beregi arriskugarritzat katalogatzen dituzten txakurrak. Horretarako irizpide objektiboak erabiliko dira, esate baterako, arrazaren ezaugarriak, izaera oldarkorra, masailaren tamaina edota indarra, inork jarritako salaketetatik txakurra arriskutsua dela ondorioztatu ahal izatea, edo animaliak jendeari eta gauzei kalte eragiteko gai dela agerian jartzen duen beste edozein inguruabar.
- c) Beti ere, animalia arriskugarritzat joko dira eraso eta defentsarako trebatuta dauden txakurrak, baita Euskal Autonomia Erkidegoak berariaz izendatu behar dituen arrazetako txakurrak ere. (*ikus lehenengo xedapen iragankorra*).

### **3. artikulua.- Salbuespenak.**

Honako arlo hauek ez dira sartzen Ordenantza honen ezarpen-eremuan, euren arautegi bereziak dituztelako:

- a) Ehiza.
- b) Arrantza.
- c) Animalila basatiak euren berezko ingurunean babestu eta artatzea.
- d) Zezenketak.
- e) Animaliak saiakuntzak egiteko eta zientziaren beste helburu batzuetarako erabiltzea.

## **II. IZENBURUA ANIMALIA-MOTA GUZTIEI BURUZKO XEDAPENAK**

### **I. KAPITULUA XEDAPEN OROKORRAK.**

#### **4. artikulua.- Etxeko animaliak, animalia heziak eta basa-animaliak.**

Etxeko animaliak, animalia heziak edo basa-animalia gatibuak hiriko etxebizitza eta lokaletan eduki ahal izateko, baldintza hauek bete behar dira: animaliei bizitzeko leku egokia atondu eta bizimodu egokia eman behar zaie, eta ez dira eragotzi behar hiritarren higieena, segurtasuna eta lasaitasuna.

#### **5.- artikulua. Ukuilu, haztegi eta eskortetako animaliak.**

1. Ukuilu, haztegi eta eskortetan animaliak edukitzeko, aurreko lerroaldean xedatutakoa ez ezik, udalerriak daukan hirigintza-arauegia ere bete beharko da, eta udal lizentzia eskuratu beharko da.

2. Debekaturik dago txakurrak luzaroan edo estabulazio-erregimenean edukitzea balkoietan, garajeetan, pabiloietan, sotoetan, lonjetan, azoteetan, lorategietan edo beste edozein lekutan, baldin eta txakurren usainak, uluak edo zaunkak auzokoentzat edo oinezkoentzat gogaikarriak badira.

3. Debekaturik dago etxeko animaliak estabulazioko edo erdi-estabulazioko erregimenean edukitzea herriko parke eta lorategietan, herri erabilerako gainerako lekuetan, talde-eraikinetako gunen komunetan eta hirilurretan.

#### **6. artikulua.- Animaliak etxebizitza pribatuetan.**

1.- Oro har, etxebizitza pribatuetan etxeko animaliak eta animalia heziak eduki daitezke, badin eta animalien bizilekua, instalazioak eta animalien kopurua egokiak badira higieena eta osasunaren aldetik, eta arrisku edo eragozpen objektiborik sortzen ez bada auzokoentzat eta gainerako herritarrentzat edo etxebizitzan dauden animalientzat eta gainerako animalientzat.

2.- Etxebizitza anitzeko eraikinetan, etxebizitza edo lokal batean txakur bi baino gehiago edukitzea auzokoentzat gogaikarria dela uste izango da, jabeak kontrako frogarik aurkeztu ezik. Inork salaketa jarritz gero, Udal Administrazioak espediente hasiko du, salatutako etxebizitza edo lokalean txakurren kopurua mugatzeko.

#### **7.- artikulua. Basa-animaliak edo piztiak.**

Natur parkeetan, zoologikoetan eta antzeko lekuetan bizi ohi diren basa-animaliak edo piztiak leku horietatik kanpo eduki ahal izateko, eskudun organoaren baimena jaso beharko da, eta jabeak erantzukizuna

izango du animalioek auzokoei arrisku edo eragozpenik txikiena ere sortzen badiete. Debekaturik dago horrelako animaliak aske uztea kanpoan edo jendea sar daitekeen lokaletan, eta ordenantza honetan ezarritako gainerako betebeharrak ere bete beharko dira.

## 8. artikulua.- Debeku orokorrak.

1. Beren beregi debekaturik dago:

- a) Animaliei tratu txarrak ematea, edo arrazoi gabeko oinazea edo kaltea eta larrialdia sortuko dieten tratua ematea.
- b) Animaliak kanpoan deslai uztea edo/eta luzaroan toki itxian edukitzea. Jabeak animalia edukitzeari utzi nahi badio, beste jabe bat bilatu behar du, edo, besterik ezean, animaliak babesteko elkarte baten esku utzi behar du, eta Udalaren Osasun Arloa jakitun jarri behar du.
- c) Animaliak behar beste ez elikatzea edo higie-ne eta osasunaren ikuspuntutik egokiak ez diren lekuetan edukitzea.
- d) Animaliei mozketak egitea, premia-koa denean al baitarien kontrolpean egindakoak izan ezik, funtzioak betetzeko beharrezko denean edo arraza batzuentzat aho batez onartutako ezaugarri estetikoak gordetzeko.
- e) Animaliei alkohola, drogak edo botikak ematea edo kalte fisikoak edo psikikoak ekarriko dizkien edozein manipulazio artifizial egitea, nahiz eta lehiaketaren bateko emaitzak hobetzeko asmoz izan.
- f) Etxeko animaliak berezko duen jokaeraren kontra edo tratu iraingarria ekarriko duen moduan aritzera behartzea.
- g) Txakurren eta oilarren borrokak.
- h) Animaliak kalean hiltzea, ezinbestekoa denean eta horretarako premia gorria dagoenean izan ezik.

2. Era berean, debekaturik dago:

- a) 14 urtetik beherakoei edo gauza ez direnei animaliak saltzea, ematea edo lagatzea, guraso-agintea daukan pertsonaren edo tutoreen baimenik gabe.

- b) Animaliak kalean saltzea, baimendutako azoka edo merkatuetan izan ezik.
- c) Animaliak laborategi edo kliniketarako saltzea administrazioaren kontrolrik gabe.
- d) Publizitaterako erakargarritzat, saritzat edo ordaintzat animaliak ematea, ordain truke eskualdatzetik sortutako negozio juridikoak izan ezik.
- e) Espezie babestuetako animaliak saltzea, edukitzea eta jendaurrean erakustea, espezie babestuei buruzko legetan ezarritakoa kontuan hartuta.
- f) Animaliak antzokietan, dantzalekuetan, filmaketetan, argazkilaritzan, grabazioetan edo propaganda-jardueretan erabiltzea, animaliarri tratu iraingarria, kaltegarria edo mingarria ematen bazaio.

## 9. artikulua.- Jabeen betebeharrak orokorrak

1. Animalia bat daukanak garbi eta osasuntsu egon dadin arduratu beharko du, bizitzeko instalazio egokiak atonduko dizkio, jana eta edana emango dio, al baitariarengana eramango du, ariketa fisikoak egiteko aukera emango dio eta beharrezan fisiologiko eta etologikoak aseko dizkio bere espezie eta arrazari dagokion eran.

2. Animalia baten jabeak uste duenean bere animaliak gaitz kutsakorra daukala, al baitariarengana eramango du, azter dezan. Gaitzen bat daukala susmatzen edo egiaztatzen badu, al baitariak eskudun agintariari jakinaraziko dio.

3. Animalia batek inori haginka egiten badio, txakur eta katuen gaineko higie-ne eta osasun neurriei buruzko 1976ko ekainaren 14ko Aginduan xedatutakoa eta urriaren 29ko 6/93 Legean xedatutakoa beteko da, eta animaliak berrogeialdia egingo du, lege horietan ezarritakoaren arabera.

4. Txakurren jabeek, txakurraren arraza edozein dela ere, erantzukizun zibileko aseguruia egin beharko dute, txakurrek egin ditzaketen gaitz-kalteak ordaintzeko. Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioak arau bidez zehaztu behar du aseguruaren gutxieneko zenbatekoa. (*Ikus bigarren xedapen iragankorra*).

5. Txakurren osasun egoera kontrolpean egon dadin, txakurren jabeek urtero al baitariarengana eramango dituzte eta al baitariak azterketa klinikoa

egingo die. Azterketa horretan animaliarene osasun egoera orokorra eta beraren identifikazioa aztertuko dira.

#### **10. artikulua.- Betebeharrak ez betetzea edo debekuak urratzea.**

Jabeek ez badituzte 9 eta 10. artikuluetan ezarritako betebeharrak betetzen, modu larrian edo behin eta berriz, edo higiee eta osasun arazoiak direla-eta, albaitaritza zerbitzu egokiak txostena egin ondoren animaliak toki egoki batean sartzea erabaki ahal izango du Alkateak, jabeen kontura; era berean, behar den beste edozein neurri ere har dezake, ezarri daitezkeen zigorrez gain.

### **II. KAPITULUA ANIMALIEN IDENTIFIKAZIOA ETA ERROLDA**

#### **11. artikulua.- Animaliak identifikatu eta erroldatu beharra.**

1. Txakurren jabeek, eta aurrerantzean adieraz litezkeen beste animalia-moten jabeek, euren animaliak identifikatu eta erroldatu beharko dituzte, animalia jaio edo erosi eta handik hilabetera. Gainera, Txakurren Osasun-Kartila eduki beharko dute.

2. Identifikaziorako, "transponder" izeneko tresna mikroelektronikoa sartuko zaio animaliarei, Eusko Jaurlaritzako Nekazaritza eta Arrantza Sailaren 1993ko maiatzaren 25eko Aginduak, txakurren identifikaziorari buruzkoak, xedatutakoaren arabera.

3. Animaliarene heriotza, galera, eskualdaketa edo beste gertaera batzuk direla eta, animalia erroldatik kendu beharra badago, jabeek Udal Administrazioari 10 eguneko epean jakinaraziko diote, baja eragin duen gertaeraren egunetik zenbatuta. Osasun-kartila eta, salaketarik egonez gero, salaketaren kopia aurkeztu behar dituzte.

4. Jabearen egoitza-aldaketak, animaliarene jabetzaren transferentziak eta erantzukizun zibileko aseguru-etxearen aldaketak ere 10 eguneko epean jakinarazi behar dira.

#### **12. artikulua.- Txakurren errolda.**

1. Udalak txakurren errolda orokorra edukiko du eta errolda hori lotuta egongo da Bizkaiko Foru Aldundiko Abeltzaintza Zerbitzuan dagoen Animalien Identifikaziorako Bizkaiko Lurralde Erregistroarekin.

2. Erroldan datu hauek jasoko dira:

a) Animaliarene datuak:

- Esleituta eta gorputzean ezarrita daukan identifikazio-kodea.
- Espeziea.
- Arraza.
- Sexua.
- Ilearn kolorea.
- Jaioteguna.
- Ohiko egoitza.
- Identifikaziorako erabili ohi diren beste metodo batzuk.

b) Jabearen datuak:

- Izena eta deiturak.
- NANa.
- Ohiko egoitza.
- Telefonoa.

c) Beste datu batzuk:

- Animaliarene identifikazio ofiziala egin duen albaitariaren datuak.
- Identifikazio eguna.
- Erantzukizun zibilaren aseguru egin duen etxea eta polizaren zenbakia.

3. Animalia Arriskugarrien Erregistro berezia ere egingo da. Bertan, aurreko atalean adierazitako datu berberak jarriko dira, eta horrez gainera, agertarazi egingo da ea animalia arriskugarria jendearekin laguntza-animalia gisa biziko den edo lan bereziak egiteko erabiliko den, zainketa edo babes lanak edo bestelakoak.

4. Udalak zainduko ditu datu-baseak, eta datuak isilpean gorde beharko ditu.

#### **13. artikulua.- Identifikazioa eta osasun-kartila egiteko gastuak.**

Animalia identifikatzeko eta Txakurren Osasun Kartila egiteko zerbitzua jabearen pentzutan ordainduko da.

### **III. KAPITULUA ANIMALIEN UKANTZA ETA ZIRKULAZIOA**

#### **14. artikulua.- Txakurren zirkulazioari buruzko arau orokorrak.**

1. Herriko bide eta guneeetan, talde-erakinetako elementu komunetan eta jendea dabilen gainerako lekuetan, txakurrak lepoko eta uhalarekin lotuta ibiliko dira. Uhal hori animalia-aren ezaugarrietara egokituko da eta gehienez ere metro bi izango ditu.
2. Animalia arriskugarritzat sailkatuta dauden txakurrei muturrekoa jarri behar zaie leku horietan ibiltzeko.

#### **15. artikulua.- Laguntza-animaliak sartzea debekatuta dagoen lekuak.**

1. Debekaturik dago leku hauetara animaliak sartzea:
  - a) Elikagaik egiteko, saltzeko, biltzeko, garraiatzeko, manipulatzeko edo saltzeko lekuetara.
  - b) Jendaurreko kirol edo kultura ekitaldiak eta jolas-jarduerak egiten diren lokaletara, igerileku publikoetara eta osasun-etxeetara, salbu eta animalien lehiaketak edo animaliak azaltzen diren ikuskizunak daudenean.
  - c) Ikastegietara, ez badira prestakuntza-prozesuetan erabiltzen, ikastegiko arduradun edo zuzendariaren ardurapean.
2. Establezimendu horien titularrek animaliak sartzeko debekuz ohartarazten duten seinaleak jarri behar dituzte ondo ikusten diren tokietan.

#### **16. artikulua.- Animaliak establezimendu publikoetara sartzea.**

1. Ostalaritzako establezimendu publikoetan, hotel, apopilo-etxe, jatetxe, taberna, kafetegi eta abarrekoetan, jabeek animaliak sartzea eta barruan egotea debekatu ahal izango dute, egoki baderitzote. Beti ere, establezimendu horietara sartzen diren animaliek arazko identifikazioa eduki behar dute eta uhalaz lotuta ibili behar dira, eta muturrekoa jarrita, animalia arriskugarriak badira, eta ez dira sartuko gaixorik edo zikin dauden animaliak.
2. Laguntza-animaliak inoiz ez dira sartuko janari-edariak gertatu eta manipulatzeko diren guneeetan.

#### **17. artikulua.- Animaliak establezimendu pribatueta sartzea.**

Taldeek erabiltzen dituzten leku pribatueta, hala nola, kultur eta jolas elkarteetan egoitzetan, etxebizitza-erakinetako gune komunetan eta antzeko lekuetan, animaliak sartzeko eta egoteko arauak dena-delako erakunde pribatuak ezarriko ditu. Talde-erakinetako gune komunetan, beti ere, 14. artikuluan xedatutakoa bete beharko da.

#### **18. artikulua.- Igoailuen erabilera.**

Animaliekin doazenek eta beste pertsona batzuek igogailua batera erabili behar izatea suertatzen denean, animaliekin doazenek itxaron egin beharko dute, besteek igogailura animaliekin sartu nahi ez badute.

#### **19. artikulua.- Animalien garraioa.**

1. Animaliak leku batetik bestera eramaten direnean, leku nahikoa izan behar dute. Garraiabideak edo enbalajeak homologaturik egongo dira, animaliak estalpean eta kanpoko giroaren aldaketa handietatik babesturik doazela ziurtatzeko, eta enbalajeetan oharren bat ipini behar da barruan animalia biziak daudela ohartarazteko. Animalien lekualdaketetan beharrezko segurtasun-neurriak jarriko dira.
2. Bidean animaliei jaramon egingo zaie eta behar denean jaten eta edaten emango zaie.
3. Animaliak garraiatzeko lekua higie eta osasun egoera onean eduki beharko da, ondo desinfektatu eta intsektugabeturik.

#### **20. artikulua.- Itsu-txakurrak.**

1. Itsu-txakurrak, euren eginkizuna betetzen ari direnean, eta osasuntsu eta garbi egonez gero, salbuetsita egongo dira aurreko debekuetatik, baina ezingo dira sartu janari-edariak prestatu, bildu edo saltzeko tokietan. Beti ere, itsu-txakurra gaixorik, oldarkor, zikin dagoenean, edo pertsonen osasunerako arriskugarri izan daitekeenean, ezingo da sartu aurreko paragrafoan aipatutako tokietan.
2. Itsu-txakurrekin dabilzan ikusmen urrikoek garraiabide publikoak txakurrekin batera erabili ahal izango dituzte.

## **21. artikulua.- Txakurren gorozkiak.**

1. Debe katuta dago txakurrek parke, lorategi publiko, umeen jolasleku, kale eta, oro har, jendea dabilen lekuetan kaka egitea.

2. Txakurrekin doazen pertsonak aurreko araua bete dadin arduratuko dira; horretarako, txakurrak kaka egiteko instalazio berezietara eramango dituzte, edo galtzadara, espaloi-ertzaren ondora, estoldako isurzulotik ahalik eta hurbilenera.

3. Txakurrak espaloian edo oinezkoentzako bideren batean kaka egiten badu, baita galtzadan espaloi-ertzaren ondoan egiten duenean ere, txakurra daramanak garbitu beharko du zikindutako lekua. Gorozkiak plastikozko boltsa batean sartu, boltsa itxi eta kaleko paperontzira bota behar du. Txakurra daraman pertsonaren orde, jabeari egotziko zaio erantzukizuna, eta bai zehapena jarri ere, bidezkoa izanez gero. Udal agintaritzaren agenteek txakurraren kaka kentzeko agindu ahal izango diote txakurraren jabeari edo txakurra daraman pertsonari.

## **22. artikulua.- Txakurrak paseatzeko eta jolasteko lekuak.**

Udalak, aurrekontuan nahikoa baliabide badauka eta egoki baderitzo, herriko lorategi eta parkeetan txakurren zabalaldirako lekuak atondu ahal izango ditu, ondo seinalizatuta, txakurrak bertan paseatu eta ibiltzeko. Animaliak aske ibil daitezkeen lekuak eta orduak Alkatetzaren dekretuen bitartez ezarriko dira.

## **23. artikulua.- Erantzukizuna.**

Animaliaren jabea animaliak eragiten dituen gaitz, kalte eta eragozpenen erantzulea izango da, Kode Zibilaren 1.905. artikuluan xedatu denez.

## **24. artikulua.- Animaliak bertan behera uztea.**

1. Bertan behera utzitako animaliatzat honakoak joko dira:
  - a) Deslai dabiltzanak, jatorriaren eta jabearen inolako identifikaziorik ez badaukate.
  - b) Deslai dabiltzanak, identifikazioa eduki arren inork euren galera salatu ez badu.

2. Jabearen ondoan dabiltzan txakurrak, nahiz eta uhalez edo kateaz loturik ez egon, ez dira bertan behera utzitako animaliatzat joko.

## **25. artikulua.- Animaliak giltzaperatzea edota hiltzea.**

1. Bertan behera utzitako animaliak, eta identifikazioa eduki arren jabeen kontrolik gabe solte dabiltzanak, Udalak atzeman egingo ditu eta giltzapean edukiko ditu, harik eta jabea bila etorri arte edo animalia inori eman arte edo akabatu arte. Udalak zerbitzu horiek egiteko hitzarmenak sinatu ahal izango ditu animaliak babestu eta defendatzeko elkarteekin, udalez gaindiko erakundeekin eta Bizkaiko Foru Aldundiko eskudun organoekin.
2. Identifikatu gabeko animaliak egutegiko hogeita hamar egunetan edukiko dira giltzapean, gutxienez, eta epe horretan jabeek berreskuratu ahal izango dituzte, jabetza frogatu eta animalia mantentzen eta egonaldi gastuak ordainduz gero. Epe hori amaitu eta gero, Udalak aukeran izango du animaliaz jabetzea, inori ematea edo hiltzea.
3. Animaliak identifikazioa badauka, jabeari sinesgarriro jakinaraziko zaio animalia Udalaren esku dagoela, eta egutegiko zazpi eguneko epea emango zaio animalia bila etortzeko. Animalia berreskuratu nahi badu, txakurtegiko egonaldiaren gastuak ordaindu beharko ditu. Zazpi eguneko epe horretan jabeak animalia berreskuratzen ez badu, Udalak aurreko idatz-zatian azalduakoa egingo du animaliarekin.
4. Animalia batek gizakiarentzat edo beste animalia batzuentzat kutsakorra den gaitza diagnostikatu bazaio edo horren sintomak agertzen baditu, animalia hori barruratzeko edo/eta isolatzeko agindua emango du Alkatetzak, sendabidea emateko edo hiltzeko, beharrezkoa bada. Gizakiari eraso egin dion animalia ere barruratzeko edo/eta isolatzeko agindua emango da, hura aztertzeko eta sendabidea emateko edo hiltzeko.
5. Gaitz kroniko sendaezinak dituzten animaliak hiltzeko agindua emango da, jabeek behar bezala zaintzen ez badituzte.
6. Animaliak akabatu behar direnean, konortea berehala galduta eta oinazetik gabe hiltzeko metodoak erabiliko dira; beti ere, albaitariaren kontrol eta ardurapean egingo da. Jabea nor den jakinez gero,

jabeak ordainduko ditu animalia hiltzeko gastuak.

7. Artikulu honetako aurreko ataletan azaldu diren osasun arazoak tarteko ez badira, animaliak hiltzeko agindua eman aurretik ahaleginak egingo dira jabea aurkitzeko, eta ahalik eta luzaroen eutsiko zaie bizirik animaliak gordetzeko instalazioetan.

## **26. artikulua.- Eragozpenak eta espezieen ugaritzea**

1. Animaliek pertsoneri eragozpenak sortu edo ondasunak hondatu ez ditzaten, herritarrek animalien bat deslari edo bertan behera utzita ikusten badute horren berri emango diete udal zerbitzuei. Debehatuta dago kalean eta orubeetan jaten ematea usoei eta solte dabiltzan txakur, katu eta abarreko animaliei.

2. Hirian kontrolik gabe bizi den animali espezieen bat gehiegi ugaltzen bada, udal agintariak espezie horretako populazioa mugatzeko neurri egokiak hartuko ditu.

### **III. IZENBURUA ANIMALIA ARRISKUGARRIEN ARAUBIDE JURIDIKOA.**

## **27. artikulua.- Lizenziaren beharra.**

1. Ordenantza honen 4. artikuluko 2. idatz-zatian xedatutakoaren arabera arriskugarritzat sailkatzen diren animaliak edukitzeko, alde aurretik udal lizentzia jaso behar da. Lizentzia eman baino lehen espedientea instruituko da, eskatzaileak baldintza hauek guztiak betetzen dituela egiaztatzeko:

- a) Adinez nagusia dela eta animalia behar bezala zaintzeko gai dela. Adinez nagusiak izan eta eskubide zibil osoak dituzten pertsona guztiak gaitasun hori dutela uste izango da, Administrazioak kontrako frogarik aurkeztu ezik.
- b) Hilketak, lesioak, tortura, askatasunaren edo moralaren kontrako, askatasun sexualaren eta osasun publikoaren kontrako edo narkotrafikoko delituak egitearren kondenarik ez edukitzea. Zigor aurrekariaren ziurtagiria aurkeztu behar da baldintza hori betetzen dela frogatzeko.

c) Gaitasun psikologikoa izatea. Elkargokide den mediku, psikiatra edo psikologo batek emandako ziurtagiriaren bidez frogatuko da.

d) Ordenantza honen 9. artikuluko 4. idatz-zatian aipatutako erantzukizun zibileko aseguruak egin izanaren egiaztatzea aurkeztuko da, animaliek beste pertsona batzuei sor diezazkieketen kalteengatik.

2. Udalak, ofizioz, animalia arriskugarritzat sailkatu ahal izango ditu 2. artikuluko 4. idatz-zatiko b) letran azaldutako inguruabarrak dituzten animaliak. Behin animalia arriskugarritzat sailkatu eta gero, jabeari aurreko idatz-zatian aipatu den lizentzia lortu behar duela adieraziko zaio, eta, ordenantza honen 25. artikuluko 4. atalean azaltzen diren inguruabarrak gertatzen badira, animalia barruratzeko edo isolatzeko agindua eman ahal izango da.

## **28. artikulua.- Animalia erregistratu beharra.**

1. Animalia arriskugarrien jabeek Txakurren Erroldan eta Animalia Arriskugarrien Erregistro Berezian inskribatu behar dituzte euren animaliak. Bai errolda eta bai erregistroa ordenantza honen 12. artikuluan araupetu dira.
2. Erregistro Berezian horretan animalia bakoitzak erregistro-orri bat izango du eta bertan jasoko dira animaliak bere bizitzan eragiten dituen gora-behera guztiak, administrazio-agintariak edo epaileak jakitun daudenean. Animalia hiltzen denean, albaitariak edo eskudun agintariak heriotzaren ziurtagiria emango du, eta horrenbestez itxiko da erregistro-orria.

## **29. artikulua.- Animalia arriskugarrien titulartasun-aldaketa.**

Animalia arriskugarrien salerosketa, eskualdatze, dohaintza edo titulartasuna aldatzea dakarren beste edozein eragiketa egiteko, betekizun hauek bete behar dira, gutxienez:

- a) Saltzailearen lizentzia indarrean egotea.
- b) Eragiketaren aurretik erosleak lizentzia lortzea.
- c) Animalien osasun-kartila eguneratuz edukitzea.



- d) Animalia eskualdaketan Udal Erroldan eta Animalia Arriskutsuen Erregistro Berezian inskribatzea.

### **30. artikulua.- Betebeharrak eta debekuak.**

1. Animalia arriskugarriaren egonleku izango den esparruak segurtasun-sistema egokia eduki beharko du animalia ihesa galarazteko, auzoko, oinezko eta gainerako animalientzat batere arriskurik egon ez dadin.
2. Debehatuta dago luza daitezkeen uhalak erabiltzea animalia lotzeko. Uhalen gehieneko luzera, beti ere, ordenantza honen 14. artikuluko 1. idatz-zatian adierazitakoa izango da.
3. Beti eduki beharko du muturrekoa (homo logatua eta bere arrazari egokitua) kalean, talde-erakinetako leku komunetan eta, oro har, leku publikoetan.
4. "Animalia arriskugarria" sailkapena adierazten duen plaka eduki beharko du, idunekoari lotuta eta ondo ikusteko moduan.
5. Udallerri honetan animalia arriskugarriek ezin izango dute parte hartu txakurren erakusketa, lehiaketa eta beste ekitaldietan.
6. Debehatuta dago borroka eta erasorako erabiliko den agresibitatea handitzeko eta sendotzeko beren beregiko trebakuntza. Animaliak zaintza eta defentsarako trebatzen jardun ahal izateko, administrazio-agintari eskudunak emandako edo homologatutako gaitasun-agiria eduki behar da.

## **IV. IZENBURUA ANIMALIAK ALDI BATERAKO EDUKITZEKO ESTABLEZIMENDUEK BETE BEHAR DITUZTEN**

### **I. KAPITULUA XEDAPEN OROKORRAK.**

#### **31. artikulua.- Titulu honen ezarpen-eremua.**

Titulu honen ezarpen-eremuan honako establezimendu hauek sartzen dira: animalien haztegiak, trebakuntza-etxeak eta aterpeak; animaliak saltzeko lokalak; albaitaritzako kontsultategi, klinika eta ospitaleak, eta udalerrira aldian-aldian etortzen diren zirkuak, herriz herriko zooak eta antzeko jarduerak.

#### **32. artikulua.- Udal lizentziaren beharra.**

Jarduera horiek udal lizentzia behar dute, Jarduera Gogaikarri, Osasungaitz, Kaltegarri eta Arriskutsuei buruzko indarreko arauak ezartzen duten motakoa, bidezkoa denean. Gainera, jarduerok Foru Aldundiaren Abeltzaintza Zerbitzuaren Erregistroan inskribatu behar dira.

## **II. KAPITULUA HAZTEGIAK, TREBAKUNTZA-ETXEAK ETA ALDI BATERAKO ATERPEAK**

#### **33. artikulua.- Erregistro-liburua.**

Haztegi, trebakuntza-etxe eta aterpeek animalien sarrera-irteeren erregistro-liburua edukiko dute eta osasun arloko agintariek edonoiz eskuratu ahal izango dute liburu hori. Saldutako animalien zerrenda emango zaio Udalari hiru hilean behin. Bertan animalien jatorria, espeziea, arraza eta eroslearen izena agertaraziko dira.

#### **34. artikulua.- Eraikuntza, instalazio eta ekipoen ezaugarriak.**

1. Eraikuntza, instalazio eta ekipoen egokiak izango dira giro higienikoa izateko, animaliak babesteko eta animalien osasuna behar bezala zaintzeko. Egokiak izango dira, halaber, animaliak ondo gobernatuta egon daitezen eta euren berezko bizimoduak izan dezaten.
2. Instalazioetan dauden pertsonak eta animaliek edateko ura kontsumituko dute, eta beste mota bateko ura erabili ahal izango da instalazioak garbitzeko.
3. Gainera, barruko saneamendu-sarea egongo da, ur beltzak eta hondakin-urak kanporatzeko, neurri zuzentzaile egokiekin, arloko araudietan ezarritakoaren arabera. Saneamendu-sistema horren bitartez, instalazioek ahalik arriskurik txikiena sortuko dute herri osasunerako eta ingurumen-higienarako.

4. Esparru, lokal eta kaiolen forma eta materialak erraz garbitu eta desinfektatzeko modukoak izango dira. Esparruok animalia-aren ongizatea ziurtatzeko adinako azalera izango dute, animalia-aren tamainaren arabera.
5. Animaliekin kontaktuan egon daitezkeen leku, material eta tresnak eta, hala denean, haiek garraiatzeko erabiltzen diren ibilgailuak garbitu eta desinfektatzeko tresnak eta baliabideak jarriko dira.
6. Hogei animaliko kaiola bat egongo da, gutxienez, gaixorik dauden edo egon litezkeen animaliak isolatu eta behatzeko. Kaiola hori garbitzen eta desinfektatzen erraza izango da.
7. Hildako animalien eta material kutsagarrien suntsiketa higienikorako bide egokiak ere egongo dira.

### **35. artikulua.- Zentroetako higiena.**

1. Zentroen titularrek higiena eta profilaxirako programa zehatza egingo dute, albaitari baten ardurapean. Programa horren barruan, behar den aldi guztietan, eta gutxienez sei hilean behin, animaliek ukitzen dituzten lokal eta materialak desinfektatu egingo dira eta intsektu eta arratoiak kenduko dira.

2. Albaitari ikuskatzaile ofizialek instalazioak eta animaliak aztertuko dituzte, eta haien higiena eta osasunean akatsen bat ikusiz gero, beharrezko zuzenketak egiteko aginduko diete jardueraren titularrei.

## **III. KAPITULUA ANIMALIAK SALTZEKO LOKALAK**

### **36. artikulua.- Aholkularitza teknikoa.**

Animaliak saltzeko establezimenduek albaitari-aholkularia izango dute. Honek animalien sarreren eta irteeren erregistro-liburuaren ardura edukiko du; bertan espeziea, arraza, adina, jatorria, inportazio-baimenaren zenbakia, sarrera-eguna, irteera-eguna, destinoa eta jakin beharreko gainontzeko oharra agertuko dira. Erregistro-liburua Udaleko osasun arloko agintarien eskura egongo da.

### **37. artikulua.- Formazko betebeharrak.**

1. Animalia biziaren saltzaileak erosleari animalia-aren jatorria eta ezaugarriak

agertzen dituen agiria eman behar dio, eta animalia-aren osasunaren ziurtagiria ere bai. Ziurtagiri hori gora-behera, establezimenduaren jabeak erantzukizuna izango du baldin eta animalia-ari geroago gaixotasunen bat azaltzen bazaio, salmentaren unean inkubatzeko ari zena.

2. Beti ere, saltzaileak ordenantzan ezarrita dauden formazko betebeharrak betetzea erraztuko dio erosleari, batez ere Txakurren Erroldari eta Osasun Kartilari dagozkionak.

### **38. artikulua.- Lokalak.**

Animaliak saltzeko lokaletan, animalien esparru, kaiola edo erakustokiak animaliak ondo eta eroso egoteko modukoak izango dira.

### **39. artikulua.- Fauna babestua.**

Babestuta dauden espezieetako animaliak ezin dira inola ere merkaturatu.

## **IV. KAPITULUA ALBAITARIEN KONTSULTATEGIAK, KLINIKAK ETA OSPITALEAK**

### **40. artikulua.- Definizioak.**

1. Animalia txikiak azterketa klinikoak egitera eta sendatzera eramaten diren establezimenduak honela sailkatzen dira: albaitaritzako kontsultategia, albaitaritza-klinika eta albaitaritza-ospitalea.

2. Albaitaritzako kontsultategia. Gune hauek ditu, gutxienez: harrera-gela, eta kontsultak, sendaketak eta ebakuntza txikiak egiteko gela.

3. Albaitaritza-klinika. Gune hauek ditu, gutxienez: itxaron-gela, kontsulta-gela, ebakuntza-gela, erradiologia instalazioa, laborategia, eta, aukeran, suspente instalazioak.

4. Albaitaritzako ospitalea. Albaitaritzako klinikak dituen instalazioez gainera, animaliak ospitaleratzeko gela edukiko du. Ospitaleratzeko animaliak egunaren 24 orduetan osasun-zaintzapean egongo dira eta jaramon egingo zaie etenik gabe.

### **41. artikulua.- Udal lizentzia.**

1. Establezimendu horiek guztiek udal lizentzia behar dute. Erakin oso bat hartu dezakete, edo beheko solairuetako lonjetan koka daitezke, albaitaritzako ospitaleak izan ezik. Debekaturik dago jarduera horiek etxebizitza-erakinetako goiko solairuetan kokatzea. Animalien egoitza eta etxeetan ere ezin da horrelako kontsultarik kokatu, salbu eta kontsultaren titularra egoitzaren jabea bera denean. Horrelakoetan, albaitaritzako gunea behar bezala isolatuko da gainerako guneetatik, ez da zuzeneko sarrerarik izango establezimendu batetik bestera, eta establezimendu biek beteko dituzte eskatzen zaizkien baldintzak.

2. Albaitaritza-ospitaleak etxebizitzetatik bereiz egongo dira, eraikin isolatu eta itxietan, eta kanpoaldean gune askea izango dute, ospitaleko plaza bakoitzeko 20 metro karratu, gutxienez. Baldintza horiek betetzen ez direnean ez da albaitaritza-ospitalerako baimenik emango.

3. Debekaturik dago merkataritzako establezimenduetan noizbehinka edo aldian-aldian albaitaritzako kontsultak egitea, batez ere farmazietan, janari-dendetan, ostatu eta jatetxeetan, animaliak saltzeko dendetan eta animaliak babesteko elkarte eta erakundeen lokaletan.

#### **42. artikulua.- Instalazioen ezaugarri teknikoak.**

Ekipamendu eta instalazioek euren arloko arauak beteko dituzte, eta gainera honako hauek ere bai:

- Zoruak iragazkaitzak, sendoak eta garbitzen errazak izango dira.
- Hormak gutxienez 1,75 metroko altueraraino alikatatuko dira, eta hormen goiko zatia eta sabaiak erraz artatu, garbitu eta desinfektatzen diren materialez estaliko dira.
- Edateko ur hotza eta beroa egongo da. Ur beroaren tenperatura 82° C izango da gutxienez.
- Hildako animalien gorputzak eskualdeko zerbitzuaren bitartez iraitziko dira.
- Hondakinak ontzi itxi eta hermetikoetan sartuta iraitziko dira, unean uneko arau zehatzak betez.

### **V. KAPITULUA ALDI BATERAKO JARDUERAK**

#### **43. artikulua.- Udal baimenak.**

1. Honelako jarduerak aldi baterako ezarri ahal izateko, beti eduki behar dira beharrezko udal baimen guztiak.
2. Gainera, higiene eta osasun arloan jarduera finkoen antzeko baldintzak beteko dituzte, unean uneko salbuespenekin.
3. Arauzko agiri guztiak eduki behar dituzte: baimenak, ziurtagiriak, jabetza-agiriak, jardueran erabiltzen diren animalien osasunaren eta jatorriaren ziurtagiriak.

#### **44. artikulua.- Kontrola.**

Udaltzaingoaren zerbitzuek aldi baterako jarduerak zainduko dituzte eta ordenantza hau betearaziko diete, eta bidezkoa denean zehapen espedientea hasteko proposatuko diote Alkatetzari.

### **V. IZENBURUA ZEHATZEKO ARAUBIDEA**

#### **I. KAPITULUA URRATZEAK**

#### **45. artikulua.- Urratzeen sailkapena.**

Ordenantza honetako arauen urratzeak arinak, larriak eta oso larriak izango dira.

##### **1. atala Urratze arruntak.**

#### **46. artikulua.- Urratze arinak.**

Honako hauek dira arau-hauste arinak:

- a) Identifikatu gabeko laguntza-animaliak edukitzea identifikazioa nahitaezkoa denean.
- b) Animaliak garraiatzen direnean autonomi erkidegoko legeetan eta ordenantza honetan ezarritakoa ez betetzea.
- c) Animaliak behar bezala kontrolatu eta zaindu ezin diren lekuetan edukitzea.
- d) Animaliei tratu iraingarria ematea, edo berezkoa ez duten moduan jokatzeria derrigortzea.

- e) Txakurren gorozkiak herriko bide eta plazetan, umeen parkeetan eta lorategietan uztea.
- f) Erantzukizun zibileko polizarik ez edukitzea, ordenantza honen arabera nahitaezkoa denean, eta polizarik ez edukitzea urratze larritzat sailkatuta ez dagoenean.
- g) Ordenantza honetako arauen beste urratze guztiak, larritzat edo oso larritzat sailkatuta ez daudenean.

- j) Ikuskizunetan animaliak erabiltzea administrazio-baimenik eduki gabe.
- k) Animalia uhalez lotuta ez edukitzea, nahitaez lotuta eduki behar denean, edo uhala egokia ez izatea, ordenantza honetan xedatutakoaren arabera.
- l) Txakurtegian dagoen animalia hartu nahi ez izatea, norbera animalia jabea dela egiaztaturik dagoenean.
- m) Zigor irmoa jaso duten hiru urratze arin egin izana zigor-espeditentea hasi aurretiko bi urteetan.

#### 47. artikulua.- Urratze larriak.

Honako hauek dira urratze larriak:

- a) Animaliak behar beste ez elikatzea edo higiegi eta osasunaren ikuspuntutik egokiak ez diren lekuetan edukitzea.
- b) Animaliak antzutzera, mozketak egitea eta hiltzea albatariaren kontrol barik edo Animalien Babesari buruzko Legean eta hura garatu duten arauetan ezarritakoaren aurka.
- c) Txertoa ez egitea edo nahitaezko tratamenduak ez ematea.
- d) Animaliak baimen barik saltzea.
- e) Animalien Babesari buruzko urriaren 29ko 6/1993 Legean eta hura garatu duten arauetan animaliak aldi baterako edukitzeko establezimenduetarako, haztegiatarako eta saltegiatarako ezarritako baldintzak eta betebeharrak ez betetzea.
- f) Animaliei tratu txarrak ematea edo eraso egitea, min ematea edo zauriak edo mozketak egitea, beharrik ez dagoenean.
- g) Animaliei min edo kalte egiten dieten substantziak ematea, zuzenean edo janariekin nahasturik, beharrik ez dagoenean.
- h) Kalteak eragin ditzaketen animaliak zaintzen nahikoa ez arduratzea.
- i) Animaliek gaitz eta min nabariak eta larriak izan eta albataritza - laguntza egokirik ez ematea.

#### 48. artikulua.- Urratze oso larriak.

Honako hauek dira urratze oso larriak:

- a) Animaliak eraso bidez edo substantzia toxikoak emanez hiltzea.
- b) Laguntza-animaliak edo etxeke animaliak deslari uztea.
- c) Itxurak egin barik, benetako krudelkeria, tratu txarra edo oinazea dakarten eszenak grabatzea animaliekin, zinerako edo telebistarako.
- d) Baimendutako ikuskizunetan parte hartzen duten animaliei anestesiaz, drogak edo bestelako produktuak ematea animalien otzantasuna, errendimendu fisiko handiagoa edo berezkoa ez duten edozein jokabide lortzeko.
- e) Txakur arraza arriskugarriak heztea edo gurutzatzea.
- f) Janari pozoituak kale eta leku publikoetan uztea.
- g) Animaliak debekatutako ikuskizunetan parte harraraztea.
- h) Zigor irmoa jaso duten hiru urratze larri egin izana zigor-espeditentea hasi aurretiko bi urteetan.

2, atala

Animalia arriskugarri buruzko arauen urratzeak.

**49. artikulua.- Animalia arriskugarriei buruzko arauen urratze oso larriak.**

Honako jokabide hauek animalia arriskugarriak edukitzeko araubide juridikoaren kontrako administrazio-urratze oso larriak dira:

- a) Animalia arriskugarriak deslai uztea, edozein dela animaliaren espeziea edo txakurraren arraza.
- b) Txakur edo bestelako animalia arriskugarriak lizentzia barik edukitzea.
- c) Gaitasun-ziurtagiririk ez daukatenek txakur edo bestelako animalia arriskugarriak saltzea edo inori edozein tituluren bitartez ematea.
- d) Animaliak trebatzea euren agresibitatea areagotzeko edo debekatutako helburuetarako.
- e) Gaitasun-ziurtagiririk eduki gabe animalia arriskugarriak trebatzea.
- f) Animalia arriskugarrien agresibitatea erakusteko diren lehiaketak, ariketak, erakusketak edo ikuskizunak antolatzea edo egitea, edo horietan parte hartzea.

**50. artikulua.- Animalia arriskugarriei buruzko arauen urratze larriak.**

Honako jokabide hauek animalia arriskugarriak edukitzeko araubide juridikoaren kontrako administrazio-urratze larriak dira:

- a) Animalia arriskugarriak aske uztea, animalien zabalaldirako atondutako lekuetan izan ezik, edo animaliak ihes egitea edo galtzea, ihesa galarazteko neurri egokiak hartu ez direlako.

- b) Animalia identifikatzeko betebeharra ez betetzea.
- c) Animalia Udal Erregistroan inskribatu gabe edukitzea.
- d) Txakur arriskugarriak leku publikoetan muturrekorik gabe edukitzea.
- e) Txakurra uhalez lotuta ez edukitzea, txakurren zabalaldirako atondutako lekuetan izan ezik, edo uhala egokia ez izatea, ordenantza honetan xedatutakoaren arabera.
- f) Animalia arriskugarriak garraiatzen direnean egeetan edo ordenantza honetan xedatutakoa ez betetzea.
- g) Ordenantza honetan ezarri zaizkien eginkizunak betetzen ari direnean eskudun agintariek eta haien agenteek eskatzen dituzten datuak eman nahi ez izatea, edo gezurrezko datuak ematea edo agiri faltsuak aurkeztea.

**51. artikulua.- Animalia arriskugarriei buruzko arauen urratze arinak.**

Ordenantza honen III. izenburuan azaltzen diren betebeharretatik edozein ez betetzea administrazio-urratze arintzat joko da, beren beregi urratze oso larritzat edo larritzat sailkaturik ez badago.

**II. KAPITULUA  
ZEHAPENAK**

**52. artikulua.- Isunen zenbatekoa.**

Aurrean azaldu diren urratzeak egiteagatik, beheko koadroan ageri diren isunak jarriko dira. Kontuan hartuko da urratzea arrunta den edo animalia arriskugarriei buruzko arauen kontrakoa den.

Urratze-mota	Urratze arrunta	Animalia arriskugarriei buruzko arauen urratzea
Arina	5.000-50.000 pezeta	25.000-50.000 pezeta
Larria	50.001-250.000 pezeta	50.001-400.000 pezeta
Oso larria	250.001-2.500.000 pezeta	400.001-2.500.000 pezeta

**53. artikulua.- Zehapen osagarriak**

- 1. Isuna jartzeaz gainera, animalia dekomisatzeko agindu ahal izango da ebazpenean, animaliaren osotasun fisikoa babestu beharra dagoenean.
- 2. Animalia arriskugarriei buruzko arauen urratze larriak edo oso larriak egiten direnean, isuna ezarri eta animalia dekomisatzeaz gainera beste neurri batzuk hartu ahal izango dira, hala nola, animalia

arriskugarriak konfiskatu, antzutu edo hiltzea, establezimendua ixtea, edo animalia arriskugarriak edukitzeko lizentzia aldi baterako edo betiko kentzea.

3. Dekomisatutako animaliak beren beregi atondutako instalazioetan edukiko dira. Ahal dela, beste jabe bat bilatuko zaie, eta beste irtenbiderik ez dagoenean hil egingo dira.
4. Administrazio-urratze larriak edo oso larriak egiten dituztenei instalazio, lokal edo establezimenduak aldi baterako itxi ahal izango zaizkie, gehienez bi urterako, urratzea larria bada, edo lau urterako, oso larria bada. Gainera, animaliak eskuratzea debekatu ahal izango zaie lau urterako, gehienez.
5. Urratze oso larri bat egin eta handik hiru urte igaro aurretik beste bat egiten dutenei administrazio-baimena kenduko zaie.

#### **54. artikulua.- Graduaziorako irizpideak.**

1. Isunen zenbatekoa eta aurreko artikuluko 2. idatz-zatian aipatutako zehapenen iraupena zehazteko, inguruabar hauek hartuko dira kontuan:

- a) Urratzeak gizarte edo osasun mailan izan duen eragina eta sortu dituen kalteak.
- b) Legez kanpoko irabazi-asmoa eta urratzeak ekarritako mozkinaren zenbatekoa.
- c) Urratzea behin baino gehiagotan egitea. Urratzea behin baino gehiagotan egin dela esaten da ordenantza honetan aipatutako urratze bat administrazio-bideko erabaki irmoaren bidez zigortu denean, zehapen-espeditentea hasi aurreko bost urteetan.
- d) Urratzea arindu edo astundu dezakeen beste edozein inguruabar. Horretarako, bereziki kontuan hartuko da umeen edo adimengaitasunik gabekoen aurrean gauzatzen bada animalien kontrako indarkeria.

2. Analogiaren bidez, ahal den neurrian, eta administrazio-arloaren ezaugarrietara moldatuta, legeazurkakotasuna eta erruduntasuna baztertzeari buruzko zigor-arauak aplikatuko dira. Hori gora-behera, aipatutako arloaren beste inguruabar garrantzitsu batzuk aintzakotzat hartuko dira, ondore berberetarako.

3. Arau desberdinetan tipifikaturik dauden administrazio-urratze bi edo gehiago batera egiten badira egitate berean, urratzerik larrienari dagokion zehapena ezarriko da. Zehatzeko ahalmena daukan organoak izango du eskumena espeditentea instruitu eta ebazteko.

### **III. KAPITULUA ZEHATZEKO ESKUMENA**

#### **55. artikulua.- Eskumena.**

1. Urriaren 29ko 6/1993 Legearen arabera foru organoek zehapenak ezartzeko daukaten eskumenaren kalterik gabe, Udalak zehatuko ditu ordenantza honetako xedapenak urratzen dituztenak.
2. Alkatetza-Udalburutzak izango du eskumena urratze arinengatiko zehapen-espeditenteak hasteko eta ebazteko.
3. Osoko Bilkurak eskuordeturik, Gobernu Batzordeak izango du eskumena urratze larriengatiko zehapen-espeditenteak ebazteko.
4. Foru Aldundiko organo eskudunak zehatuko ditu urratze oso larrien egileak.

### **IV. KAPITULUA ZEHATZEKO PROZEDURA**

**56. artikulua.-** 1. Zehapen-prozedura hasi eta gero, urratzea egin duenak urratze gehiago egin ez dezan, espeditentearen instruktoreak kautelazko neurri hauek hartu ahal izango ditu, eta horrela egiten badu zioak azaldu beharko ditu:

- a) Animalia bategiaren batek ordenantza honetan azaldu diren tratu desegoki edo erasoetariko baten bat jasan izanaren susmorik egonez gero, animalia jabeari kentzea, badaezpada, eta animalia jasotzeko zentro batean edukitzea.
- b) Instalazio, lokal edo establezimenduak badaezpada ixtea.

2. Kautelazko neurriak hartzeko arrazoiek dirauten bitartean, neurri horiek iraun egingo dute. Dena dela, jabeari kendutako animalia espeditentari buruzko ebazpen irmoa ematen den arte eduki ahal izango da zaintzapean, eta establezimenduak itxita iraungo duten

epea ordenantza honen 53.4. artikuluan aipatutako epearen erdia izango da, gehienez ere.

#### **57. artikulua.- Concurrencia con procesos judiciales.**

1. Urratzeak delitutzat edo hutsegitezat jotzen direnean, zehatzeko eskumena daukan administrazio-organoak gertaeren berri emango dio zigor-jurisdikzioari, eta ez du zehapen-prozedura erabiliko harik eta epaileak ebazpen irmoa eman arte. Ordura arte, preskribatzeko epea etenda egongo da.

2. Epaileak kondena jartzen badu ez da administrazio-zehapenik ezarriko.

3. Zigor-jurisdikzioak, epailearen ebazpen irmoaren bidez, erruztatuak zigor-erantzukizunik ez daukala adierazten badu, administrazioak zehapen-espeditenteari berriro ekin ahal izango dio, egoki bada, frogatuta dauzkan gertakariak oinarritzat hartuz.

4. Epaileak esku hartu baino lehen administrazio-espeditentek instruitzen dituzten agintariak hartutako kautelazko neurriak indarrean egon ahal izango dira harik eta epaileak gaiari buruz beren beregi bere iritzia azaldu arte.

#### **58. artikulua.- Preskripzioa.**

1. Ordenantza honetan adierazitako urratze arinek lau hilabetera preskribatuko dute, larriek urtebetera eta oso larriek bi urtera.

2. Urratzeen preskripzio-epea urratzeak egiten diren egunetik hasita zenbatuko da.

3. 500.000 pezetako edo gehiagoko isunek bost urtera preskribatuko dute, eta 500.000 pezetatik beherakoek urtebetera.

4. Zehapenen preskripzio-epea zehapena ezartzeko ebazpena irmo bihurtzen den egunaren biharamunetaik hasita zenbatuko da.

#### **59. artikulua.- Zehapenen betearazgarritasuna.**

Isunak borondatezko aldi ordainduko dira edo bestela premiamendu bidetik ordainaraziko dira, Toki Araubideari buruzko araukin eta Bizkaiko Lurralde

Historikoko toki erakundeen zuzenbide publikoko sarreren bilketari buruzko araukin bat etorritz.

#### **XEDAPEN IRAGANKORRAK:**

**Lehenengoa.-** Euskal Autonomia Erkidegoak txakur arraza arriskutsuen katalogoa egin arte, ordenantza honen 2. artikuluko 4. idatz-zatiko c) letran ezarritakoaren ondoretarako, Udalak txakur arriskugarritzat joko ditu arraza hauetako txakurrak eta arraza hauen arteko nahasteak direnak:

- bullmastiffa,
- dobermana,
- dobatxakur argentinarra,
- Bordeleko dobatxakurra,
- fila brasildarra,
- artzakur napoliarra,
- pit bulla,
- artzakur kanariarra,
- rottweilerra,
- staffordshire txakurra, eta
- tosa japoniarra.

**Bigarrena.-** Euskal Autonomia Erkidegoak erantzukizun zibileko aseguruaren gutxieneko zenbatekoa ezarri arte, ordenantza honen 9. artikuluko 4. idatz-zatian xedatutakoaren ondoretarako, gutxieneko zenbatekoak hauek izango dira:

- a) Arriskugarritzat jotzen ez diren animaliak: .. 2.000.000 pezeta
- b) Arriskugarritzat jotzen diren animaliak: .... 20.000.000 pezeta

#### **XEDAPEN INDARGABETZAILEAK**

**Lehenengoa.-** Indargabeturik dago Txakurren Ukantza eta Zirkulazioari buruzko 1985eko azaroaren 22ko Udal Ordenantza.

**Bigarrena.-** Indargabeturik daude ordenantza honekin bat ez datozen udal ordenantza, araudi eta bando guztiak.

#### **AZKEN XEDAPENA**

Ordenantza hau Bizkaiko Aldizkari Ofizialean osorik argitaratu eta biharamunean jarriko da indarrean.